gemeente SLUIS

Kadernota 2027-2030

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

1. Financiële uitgangspunten **4**

2. Programma's en Ontwikkelingen **6**

3. Financieel meerjarenperspectief **9**

4. Bijlage – overige ontwikkelingen **12**

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2027-2030 aan. We stellen daarin de kaders voor de begroting 2027, en voor de meerjarenraming 2028-2030. Deze kaders gaan over onze doelen, onze ambities en de financiële middelen.

Nieuwe bestuursperiode
Na de verkiezingen van 18 maart 2026 is een nieuwe bestuursperiode aangebroken met een nieuwe coalitie. De Kadernota 2027-2030 zou een vertaling moeten bieden van het coalitieakkoord in beleidsuitgangspunten en de bijbehorende inzet van middelen (euro's en ambtelijke capaciteit). Echter, bij het afronden van de Kadernota voor de bestuurlijke behandeling was er nog geen coalitieakkoord beschikbaar. De uitwerking zal zoveel als mogelijk worden meegenomen bij het opstellen van de Begroting 2027.

Voorjaarsnota/Meicirculaire
Er worden bijstellingen doorgevoerd die voortvloeien uit rijksbeleid en autonome ontwikkelingen. Het rijksbeleid van het nieuwe kabinet Jetten is op hoofdlijnen geschetst in de Voorjaarsnota. Een nadere uitwerking daarvan volgt in de meicirculaire 2026. Evenals in vorige jaren is de publicatie van de meicirculaire 2026 net te laat om te verwerken in deze Kadernota. Via een separate brief worden de gevolgen toegevoegd aan het meerjarenperspectief. De behandeling in de raad moet dan ook in samenhang met deze brief worden gedaan.

Programma's en beleidsuitgangspunten
Een nieuwe bestuursperiode is het natuurlijke moment voor een aanpassing van de programma-indeling. Ook de onderliggende bestuurlijke taakvelden worden daarbij onder de loep genomen en mogelijk aangepast.
Het coalitieakkoord zal zoveel als mogelijk omgezet worden naar speerpunten van beleid, waarbij ook de Strategische Agenda Zeeland 2050 en de Groeistrategie gemeente Sluis van belang zijn.

Meerjarenperspectief
Het meerjarenperspectief dat in deze Kadernota geschetst wordt is zoals altijd een momentopname. Desalniettemin geeft het een beeld van onze financiële positie en de noodzaak tot het maken van keuzes om deze gezond te houden.

Bijlage – overige ontwikkelingen
Tot slot worden er in de bijlage Overige ontwikkelingen nog enkele onderwerpen benoemd die bestuurlijke aandacht vergen.

1. Financiële uitgangspunten

Vooraf

In het meerjarenperspectief geven we een doorkijk naar 2027 en volgende jaren. Het vormt ook de basis voor de uitwerking van de begroting 2027 en de meerjarencijfers 2028-2030.

Uitgangspunten

Uitgangspunt voor het meerjarenperspectief 2027-2030 is het saldo van de lopende (meerjaren)begroting 2026-2029 tot en met de 5e wijziging van de programmabegroting 2026 (raad 21 mei 2026). De overige uitgangspunten zijn:

	2027	2028	2029	2030
Inwoners	23.300	23.500	23.750	24.500
Woonruimten (incl. recreatiewoningen)	19.235	19.300	19.400	19.675
Salarissen/sociale lasten	4,1%	3,9%	3,3%	3,2%
Gemeentelijke heffingen/indexeringen	2,1%	2,5%	2,1%	2,3%
Rente investeringen	3%	3%	3%	3%

Inwoners

Het aantal inwoners per 1 januari 2026 bedraagt 23.220. De verdere ontwikkeling is afgestemd op de Groeistrategie gemeente Sluis.

Woonruimten

Bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt rekening gehouden met 19.235 woonruimten (inclusief recreatiewoningen). De groei voor de komende jaren is op basis van de ambitie uit het Beleidsplan Wonen.

Personeelslasten

De procentuele stijging van de personeelslasten is gekoppeld aan het kengetal Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (op basis van meicirculaire 2026).

Gemeentelijke heffingen/indexeringen

Hierbij gaan we uit van de consumentenprijsindex (cpi) uit de meicirculaire 2026. Dat betekent dat in de begroting 2027 en meerjarencijfers 2028-2030 deze inflatiepercentages worden toegepast bij de indexering van de budgetten en de berekening van de tarieven en de belastingopbrengst. Tot 2026 hanteerden we hiervoor het Prijs bruto binnenlands product (pbbp).

Rente investeringen

Voor de berekening van de rentecomponent van de kapitaallasten (nieuwe) investeringen hanteren we 3%.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Volgens het raadsbesluit van 28 maart 2019 wordt in de begroting 2027-2030 uitsluitend de meicirculaire 2026 gemeentefonds verwerkt. Deze vormt de basis voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. De gevolgen van de overige circulaires verrekenen we met de in 2020 ingestelde egalisatiereserve algemene uitkering, waarbij rekening wordt gehouden met het gewijzigde plafond vanuit de nota reserves en voorzieningen 2025.

Gemeenschappelijke regelingen

Op 16 december 2025 heeft het AB van de VZG het volgende besloten:

1. De in het rapport "Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland" opgenomen Zeeuwse richtlijn indexering en Zeeuwse richtlijn bezuiniging worden gecombineerd tot één nieuwe Zeeuwse richtlijn.
2. De Zeeuwse richtlijn op basis van de Septembercirculaire wordt gebaseerd op de gemiddelde ontwikkeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds voor de Zeeuwse gemeenten ten opzichte van het voorafgaande begrotingsjaar.
   Dat betekent dat de Zeeuwse richtlijn voor het jaar 2027 (t+2) is vastgesteld aan de hand van de cijfers uit de septembercirculaire 2025 (t), op basis waarvan een vergelijking heeft plaatsgevonden tussen de berekende gemiddelde Zeeuwse percentages 2026 (t+1) ten opzichte van 2027 (t+2).
3. De op die wijze bepaalde Zeeuwse richtlijn vormt de basis voor het kaderstellende gesprek tussen GR-bestuur, GR-directie en de Begeleidingscommissie.
4. Volgens deze nieuwe systematiek wordt de Zeeuwse richtlijn voor 2O27 vastgesteld op +3,3%.
5. De systematiek om op basis van de Septembercirculaire 2026 te bezien of aanpassing van de Zeeuwse richtlijn 2027 aan de orde is, laten vervallen.
6. Genoemde afspraken, onder de punten 1 tot en met 5 worden verwerkt in het rapport "Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland".

We verwerken de begrotingen 2027 van de GR’en conform deze afspraken.

Voorjaarsnota 2026

De Voorjaarsnota 2026 is vrijdag 27 maart 2026 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. De Voorjaarsnota bevat ook de Startnota: de vertaling van de financiële afspraken uit het coalitieakkoord. Over de gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de meicirculaire 2026. Enkele onderwerpen met financiële consequenties voor de gemeente Sluis:

- Huishoudelijk hulp wordt uit de Wmo gehaald vanaf 2029.
- De invoering van de vervanging van het abonnementstarief Wmo wordt met een jaar uitgesteld tot 2028
- De CDOKE-middelen (klimaat/duurzaamheid) worden ook in 2027 beschikbaar gesteld via de algemene uitkering.

De exacte financiële consequenties worden uitgewerkt in de meicirculairebrief.

2. Programma's en Ontwikkelingen

Programma-indeling

De huidige programma-indeling die van toepassing is geweest voor de bestuursperiode 2022-2026 luidt als volgt:
Programma 1: Duurzaamheid
Programma 2: Economie en arbeidsmarkt
Programma 3: Wonen en voorzieningen
Programma 4: Sociaal domein
Programma 5: Bestuur en veiligheid
6: Overzicht algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, vpb en overhead

De gemeenteraad is bevoegd om de programma-indeling te wijzigen. Praktisch gebeurt dit doorgaans bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode, op basis van het vastgestelde coalitieakkoord. Elk programma is opgebouwd uit bestuurlijke taakvelden. Het college is bevoegd om deze taakvelden vast te stellen. Elk bestuurlijk taakveld is vervolgens weer opgebouwd uit grootboeknummers.

Ontwikkelingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de komende bestuursperiode, en de begroting 2027 in het bijzonder.

Belastingen

Toeristenbelasting
Bij de vaststelling van de kadernota 2026-2029 is afgesproken het tarief van de toeristenbelasting voor de jaren 2026 en 2027 vast te stellen op het tarief van het voorafgaande jaar te vermeerderen met indexatie volgens de meicirculaire. Hiermee blijft de aanpassing van het tarief beperkt.
De totale belastingopbrengsten voor 2027 en volgende jaren zijn evenwel lastig in te schatten. De toeristenbelasting betreft een belasting op basis van aangiften die pas na afloop van het kalenderjaar bij Sabewa worden ontvangen en verwerkt. De werkelijke aantallen overnachtingen worden vrij laat inzichtelijk en in de tussentijd kan er veel gebeuren. In 2026 is de BTW-verhoging op logies (van 9% naar 21%) ingegaan. De effecten hiervan zijn nog niet bekend maar hebben op basis van landelijke onderzoeken waarschijnlijk een drukkend effect op de baten. Ook het HZ kenniscentrum voor Kusttoerisme ziet een daling van de overnachtingen in Zeeland die zich naar verwachting zal doorzetten. Anderzijds zijn er factoren die erop duiden dat er meer mensen in eigen land vakantie zullen vieren.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing
In 2026 wordt het Uitvoeringsplan grondstoffen 2026-2029 vastgesteld. Hierin is onder meer het Masterplan Containers en het Communicatieplan opgenomen. Met dit plan vindt een totale herijking van de uitgaven voor het Grondstoffenbeleid plaats.

Evenals bij de afvalstoffen geldt ook voor de rioolheffing dat zowel de lasten als de baten uit balans zijn geraakt. Het gevolg daarvan is een oplopende voorziening rioolheffing die in de jaarrekening 2025 € 9,9 miljoen bedraagt. De noodzaak om meer grip te krijgen om te komen tot meer realistische ramingen die minimaal afwijken van de realisatie is evident. Voor het opstellen van de begroting 2027 worden een aantal aspecten grondig herzien:
- de uitvoerbaarheid van de planning zoals vastgelegd in het grp en de gevolgen hiervan op de beschikbare/noodzakelijke budgetten
- de onderliggende gegevens waarop Sabewa de aanslagoplegging baseert
- de benodigde buffer om schommelingen op te vangen middels de voorziening rioolheffing

Voor beide heffingen blijft 100% kostendekking het uitgangspunt. De afbouw van de voorzieningen vanaf 2027 is daarnaast noodzakelijk. In overeenstemming met wet- en regelgeving moet de gemeente streven naar kostendekkende tarieven. Indien sprake is van een te hoge kostendekkendheid dan moet de gemeente er binnen een redelijke termijn voor zorgen dat deze middelen besteed danwel verrekend worden met de inwoners. Een plan van aanpak om hier invulling aan te geven wordt in 2026 aan de raad voorgelegd.

Overige belastingsoorten
De wijziging van de tarifering en/of indexering van de overige belastingsoorten blijft vooralsnog ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

ZEH Dividend

Conform de provinciale richtlijn wordt er in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 2.439K als structureel dekkingsmiddel. Dit is ons aandeel van de dividenduitkering van 75% van € 100 miljoen, welke eindigt uiterlijk 2033. Richting 2033 moet dit dividend (stapsgewijs) worden afgebouwd. Mede gezien de uitgesproken voorkeur van de aandeelhouders om de aandelen te verkopen aan het Rijk, en de hierop gestarte verkennende gesprekken over een eventuele eigendomsoverdracht, is de verwachting reëel dat het dividend na 2027 komt te vervallen.
Afhankelijk van de uitkomsten van de eigendomsoverdracht zal er een aanzienlijk, incidenteel bedrag beschikbaar komen voor de aandeelhouders. In hoeverre dit ingezet kan worden (direct of indirect) om de vervallen dividenden te compenseren is momenteel nog onduidelijk.

Financiering

Zowel in 2024 als in 2025 waren de rentebaten hoger dan de rentelasten. Dit heeft te maken met onze liquiditeitspositie die de afgelopen jaren flink opgelopen is, mede door ontvangen bevoorschotting voor uit te voeren regelingen, uitstel/vertraging van investeringen (bv Vitaal Oostburg, Gemeentelijke Rioleringsplan, beheerplan gebouwen) en positieve rekeningsaldo's (oa agv opvang Oekraïners, hogere belastingopbrengsten, dividend ZEH). De verwachting is dat ook 2026 ditzelfde beeld zal laten zien (zie 1e bestuursrapportage 2026). Vanaf 2027 zal de liquiditeitspositie geleidelijk afnemen en daarmee de rentebaten. Het is lastig in te schatten hoe snel dit zal afnemen. Vooralsnog beperken we ons tot het opnemen van een rentebaat van € 250K in 2027 en het schrappen van de voorziene nieuwe langlopende geldlening in 2027 van € 6,5 miljoen en de daaraan gekoppelde rentelasten (2027: € 146K, 2028: € 189K, 2029: € 181K, 2030: € 174K).

Beheerplan gebouwen (MJOP)

In 2026 worden energiescans van onze belangrijkste gebouwen uitgevoerd. We moeten voldoen aan de verduurzamingsopgave ENergiezuinig Gebouw (ENG) 2040 en Paris Proof 2050. Hiervoor wordt in Q4 een nieuw Meer Jaren OnderhoudsPlan (MJOP) gemaakt inclusief deze verduurzaming van onze gebouwen. Voor de extra dekking voor dit zogeheten DMJOP zal de Reserve Onderhoud Gebouwen worden aangesproken. We streven naar behandeling van het voorstel in de laatste raadsvergadering van dit jaar, december 2026.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Het beschikken over een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs wordt binnenkort een wettelijke verplichting. Het concept IHP gemeente Sluis 2026 is in samenwerking met de drie schoolbesturen en de kinderopvangorganisatie opgesteld. In dit plan worden de kaders bepaald waarbinnen de gemeente en besturen samenwerken aan goede, toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Het plan gaat uit van 4-jaarlijkse termijnen met daarin genoemde acties ten aanzien van onderwijshuisvestingsvoorzieningen. Denk aan nieuwbouw, uitbreiding, renovatie van onderwijsgebouwen.
In Termijn 1 van 2026-2029 zal er onderzoek gedaan worden naar de onderwijslocaties in Eede (Sint Jozefschool) en Cadzand (OBS De Kustschool). Afhankelijk van de uitkomsten van deze onderzoeken zal in Termijn 2 (2030 e.v.) al dan niet een investeringsuitgave nodig zijn.
Voor deze Termijn 1 financiert de gemeente de onderzoekkosten die voor 2027 geraamd worden op € 50K.

Strategische agenda Zeeland 2050 / Groeistrategie gemeente Sluis

In de raad van 21 mei 2026 is de zienswijze over de Strategische agenda Zeeland 2050 behandeld waarbij de Groeistrategie als bijlage bij de stukken was gevoegd. U heeft hiermee ingestemd, waarmee we deze als uitgangspunt betrekken bij het opstellen van de Begroting 2027.

Coalitieakkoord

Bij het opstellen van deze Kadernota was er nog geen nieuw coalitieakkoord bekend/beschikbaar. De uitwerking van het coalitieakkoord wordt zowel beleidsmatig als financieel waar mogelijk opgepakt bij het opstellen van de Begroting 2027.
Vanwege het ontbreken van deze informatie voor de Kadernota, wordt er een parallel proces doorlopen om tijdig te komen tot een volledig bijgewerkte Begroting 2027.

3. Financieel meerjarenperspectief

Startpositie Kadernota 2027

Uitgangspunt voor het meerjarenperspectief 2027-2030 is het saldo van de lopende (meerjaren)begroting 2026-2029 tot en met de 5e wijziging van de programmabegroting 2026 (raad 21 mei 2026).

Meerjarenperspectief 2027-2030				
(bedragen x € 1.000)	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Saldo (na 5e programmawijziging 2026)	5.120	2.741	3.010	3.413

Structurele doorwerking 1e Bestuursrapportage 2026

Vanuit de 1e Bestuursrapportage 2026 is de structurele doorwerking voor de jaren 2027-2030 opgenomen in deze Kadernota.

Meerjarenperspectief 2027-2030				
(bedragen x € 1.000)	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Effecten 1e Bestuursrapportage 2026	-236	-621	-450	-434

Financiële uitgangspunten

In onderstaande tabel staat een doorrekening van de financiële uitgangspunten zoals deze zijn beschreven in het eerste hoofdstuk. Waaronder een bijstelling van de verbonden partijen en de effecten van de indexeringen.

Meerjarenperspectief 2027-2030				
(bedragen x € 1.000)	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Bijstelling verbonden partijen				
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)	104	109	120	129
- 1e begrotingswijziging GGD	-8	-7	-7	-7
- Sabewa	27	81	37	31
- Publiek Vervoer	-31	-32	-33	-34
- Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	1	-47	-81	-30
- Dethon	-193	-152	-205	-144
Effect verbonden partijen	**-100**	**-48**	**-169**	**-55**

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Voor de financiële stukken van de RUD wordt een aparte zienswijzeprocedure gevolgd. Deze stukken worden in de raadscyclus van september 2026 voor zienswijze voorgelegd.

Ontwikkelingen

Onderstaande tabel bevat een opsomming en doorrekening van de geïnventariseerde ontwikkelingen welke ingedeeld zijn in vier categorieën.

Meerjarenperspectief 2027-2030				
(bedragen x € 1.000)	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Autonome ontwikkelingen beleidsessentieel				
Financiering	396	189	181	174
Autonome ontwikkelingen beleidskeuze				
ZEH dividend		-2.439	-2.439	-2.439
IHP	-50			
Uitwerking coalitieakkoord				
nnb				
Effecten ontwikkelingen	**346**	**-2.250**	**-2.258**	**-2.265**

Meerjarenperspectief 2027-2030

In onderstaande tabel treft u het bijgestelde meerjarenperspectief 2027-2030 aan. Alle positieve bedragen leiden tot een hoger begrotingssaldo. Alle negatieve bedragen leiden tot een lager begrotingssaldo.

Meerjarenperspectief 2027-2030				
(bedragen x € 1.000)	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Saldo (na 5e programmawijziging 2026)	**5.120**	**2.741**	**3.010**	**3.413**
Effecten 1e Bestuursrapportage 2026	-236	-621	-450	-434
Effect verbonden partijen	-100	-48	-169	-55
Effecten indexeringen	meicirc.	meicirc.	meicirc.	meicirc.
Effecten ontwikkelingen	346	-2.250	-2.258	-2.265
Bijgesteld meerjarenperspectief na beleidskeuzes	**5.230**	**-130**	**302**	**714**

Rekeningresultaat 2025

Tegelijkertijd bij deze Kadernota 2027-2030 wordt het voorstel voor het verdelen van het rekeningresultaat 2025 (€ 13,7 miljoen) behandeld. De keuzes die daarbij gemaakt worden, kunnen van invloed zijn op bovenstaand meerjarenperspectief.

Begrotingssaldo en structureel en reëel evenwicht in begroting 2027

Bovenstaand meerjarenperspectief laat, met uitzondering van 2028, sluitende begrotingssaldi zien. Deze Kadernota biedt de uitgangspunten en kaders voor het opstellen van de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. De detailuitwerking kan en zal nog wijzigingen met zich meebrengen.

De richtlijnen van de Provincie over het begrotingssaldo en het structureel en reëel evenwicht (SRE) zijn de volgende:

Het inzicht in de structurele begrotingspositie van uw gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt. In het kader van transparantie is het belangrijk dat het structurele begrotingssaldo onderdeel uitmaakt van het raadsvoorstel, de aanbiedingsbrief of de inleiding van de begroting. Het structureel begrotingssaldo dient voor zowel het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk gepresenteerd te worden. Daarbij presenteert u de lasten en baten apart.

Naast het structureel en reëel evenwicht (SRE) dient de begroting ook formeel in evenwicht te zijn (conform GTK 2020 paragraaf 7.11 Vaststellingsbesluit begroting).
Dit houdt in dat alle lasten gedekt zijn door baten. In uw begroting kunt u een tekort tonen op een of meerdere jaren.

Indien uw gemeente een begrotingstekort heeft (maar wel een positief structureel en reëel evenwicht), dient in het raadsbesluit te worden opgenomen hoe het tekort in het begrotingsjaar wordt gedekt, bijvoorbeeld met een onttrekking aan de algemene reserve. Hiermee besluit de gemeenteraad expliciet over een tekort in de voorliggende begroting en de bijhorende dekking.

Het bijgestelde meerjarenperspectief voldoet aan deze provinciale richtlijn. Het is hierbij van belang de uitkomsten van de meicirculaire 2026 te betrekken, evenals de uitwerking van het coalitieakkoord (zodra beschikbaar). Bij het opstellen van de Begroting 2027 zullen al deze elementen worden samengebracht waarna een nieuwe berekening van het SRE kan worden gemaakt en getoetst aan de provinciale richtlijn.

4. Bijlage – overige ontwikkelingen

In afwachting van het beschikbaar komen van het coalitieakkoord zijn er enkele onderwerpen die onder de aandacht moeten worden gebracht en op een later tijdstip middels een concreet voorstel worden voorgelegd aan de raad.

Brandweerkazernes

Voor de brandweerposten Breskens en Aardenburg wordt een energiescan uitgevoerd. De resultaten van deze scan worden eind dit jaar samen met het Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen (MJOP) voorgelegd aan de raad.

Dorpshuis Hoofdplaat

In 2026 is met de dorpsraad van Hoofdplaat gesproken over het Dorpshuis en de sporthal. Beide gebouwen zijn technisch gezien in middelmatige tot slechte staat. Er dient veel geïnvesteerd te worden om deze aan de huidige normen te laten voldoen. Dit nog los van de verduurzamingsopgave. Een nieuw dorpshuis/MFC lijkt een verstandigere keuze.
Hiervoor zal een advies aan de raad worden gedaan.